

Στήθετε και κρατείτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν
Β' Θεσσαλονικ. Β' 15.

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

15) ΜΕΡΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Κυριακή 28 Μαρτίου 1955 (Π.Ο.Η.)
"Ετος Θ'. Αριθ.— 204— Τιμή Φύλλου Δρχ. 1

Γραφεῖα: "Οδός" Σολωμοῦ 25 — Ἀθήναι
Τηλέφ. 33.839

Διευθύνεται ὑπὸ ἄμελους Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς
ἐκ λαϊκῶν Θεολόγων καὶ Κληρικῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Ἐξάμηνος δρχ. 15.— Ἐτησία δρχ. 30
Ἐξωτερικοῦ: Ἐξάμ. δολ. 2.— Ἐτησία δολ. 4

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ "ΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ,"

(Βον Μέρος)

Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως δὲν ἔχει μόνον τὸ μυστικὸν στοιχεῖον, ἀλλὰ καὶ τὸ κοινωνικόν· ἡ χριστιανικὴ πίστις δὲν βιοῦται μόνον ὡς ἀνωτέρα αἴσθησις τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς κοινωνία ἀγάπης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι μόνον, ἡ ἐντὸς ἡμῶν «βασιλεία τῶν οὐρανῶν», ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον τῶν εἰς Χριστὸν ὀρθοδόξως πιστευόντων. Τὸ σύνολον ὅμως αὐτό, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ποιμνὴ τοῦ καλοῦ ποιμένος καὶ νὰ εὐρίσκεται ἡνωμένη, διεσπάρσθη εἰς ὠρισμένας ομάδας, συνιστώσας τὰς ἐπὶ μέρους «Ἐκκλησίας». Τοῦτο δὲ δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ εἰς τὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὰ ἀνθρώπινα πάθη. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὀφείλομεν νὰ κάμωμεν ὠρισμένας παρατηρήσεις. Ἡ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἱδρυθεῖσα Ἐκκλησία ἀνεπτύχθη μέσα εἰς ὠρισμένην ἱστορικὴν καὶ τοπικὴν περιοχὴν καὶ ἐδέχθη τὴν ἐπίδρασιν ὠρισμένων παραγόντων. Ποιοὶ εἶναι αὗτοι οἱ κυριώτεροι παράγοντες;

1) *Τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος.* Τὸ Ἰδανικὸν τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, τὸ Δίκαιον, ἐπέδρασεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὥστε νὰ διαμορφουται ἡ Ἐκκλησία μέσα εἰς τὰ ὅρια πολιτείας τοῦ νόμου.

2) *Τὸ Βυζαντινὸν κράτος.* Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος, ὑπογράφας τὸ Δ)γμα τῶν Μεδιολάνων ἀνεγνωρίσθη προστάτης τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ «προστασία» ὅμως αὕτη σὺν τῷ χρόνῳ ἐκαλλιέργησε τὴν ἀντίληψιν τῆς ὑποταγῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν πολιτείαν καὶ ἐδικαίωσε τὸν παρεμβατισμὸν τῆς δευτέρας εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τῆς πρώτης.

3) *Ὁ Τελετουργικὸς νόμος τῶν ἑβραίων.* Οἱ Χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων ἔζων ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Οἱ ἐξ Ἰουδαίων χριστιανοὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τουλάχιστον ἐξαίρουν τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ὡς προϋπόθεσιν σωτηρίας.

Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, μεριμνώσα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἔστειλε τὸν Ἀπ. Παῦλον ὥστε ὁ χριστιανισμὸς νὰ μὴ καταδικασθῇ εἰς Ἰουδαϊκὴν αἵρεσιν. Βαθεῖα λοιπὸν ἡ ἐπίδρασις τοῦ τελετουργικοῦ νόμου εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ αὗτοι μὲν εἶναι οἱ γενικώτεροι παράγοντες διαμορφώσεως τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τοῦ 8ου μ. Χ. αἰῶνος καὶ ἐντεῴθεν ἐπικρατοῦν καὶ ἄλλοι παράγοντες, διαμορφώσεως τῶν ἱστορικῶν «Ἐκκλησιῶν». Μία ἀπὸ τὰς ἱστορικὰς «αὐτὰς Ἐκκλησίας» εἶναι καὶ ἡ Ὁρθόδοξος τοιαύτη τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἡ διαμόρφωσις τῆς ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω παραγόντων, καὶ εἰς τὴν ἐπικράτησιν ἐδικῶν συνθηκῶν μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821.

Ἡ Κων)πολις ὡς Κέντρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς «ἱστορικῶς» μόνον ὑπάρχει εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς καὶ νέος παράγων ἔρχεται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν «Ἐκκλησιῶν» πλέον ἐπικίνδυνος. Ὁ παράγων τῆς «αὐτοδιαθέσεως» τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν. Τοῦ γεγονότος τούτου, ὅπερ κατήνεγκε τρομερὸν καὶ ἀνελέητον πληγμὰ κατὰ τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δρᾷσται ὑπῆρξαν οἱ ἄνθρωποι τῆς βαυαρικῆς ἀντιβασιλείας τοῦ Ὁθωνος. Οὕτω εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὁρολογίαν προστίθεται νέος ὅρος, τελείως ἄγνωστος καὶ ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν κανόνων καὶ τῆς παραδόσεως, ὁ ὅρος «Αὐτοκέφαλος», ὡς ἔαν μέχρι τότε ἡ Ἐκκλησία ἦτο «ἐτεροκέφαλος».

Διὰ τοῦ παράγοντος αὐτοῦ ἡ «Χριστιανικὴ Ἐκκλησία» ὑποκατεστάθη ἀπὸ τὴν «Κρατικὴν Ἐκκλησίαν» ἐπὶ προφανεῖ ἀπωλείᾳ τῆς κατ'

ἐξοχήν Ἑκκλησιαστικῆς ἰδιότητος τῆς, τῆς «Καθολικότητος».

Ἴδου λοιπὸν ἡ βασικὴ ἀφορμὴ τῆς ἐν γένει κακοδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος τῶν ἐπὶ γῆς «Ἑκκλησιῶν» καὶ ἰδιαιτέρως τῶν «Ἐθνικῶν» τοιούτων. Ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία καὶ κλίσις πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἐπιφέρει τὰς πτώσεις τῶν ἀνθρώπων τῆς. Ἡ διαμόρφωσις ὅμως τῆς «Ἑκκλησίας» ὡς ὀργανισμοῦ κυρίως ἀναπτυχθέντος μέσα εἰς ἱστορικὴν καὶ τοπικιστικὴν περιοχὴν, ἀπεμάκρυνε αὐτὴν τελεῶς ἀπὸ τὴν «Μίαν Ἀγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἑκκλησίαν» καὶ ἀπὸ τὸ ἀκραιφνὲς πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Καὶ ἡ Ἑκκλησία λοιπὸν τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀνάγκην Ἀναγεννήσεως. Ἡ ἀναγέννησις ὅμως αὕτη θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς ἀντικείμενον καὶ σκοπὸν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑκκλησίας ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν! Πῶς εἶναι δυνατόν ἡ Ἑκκλησία νὰ γίνῃ ἀποστολική; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀναπτυχῇ τὸ τόσον ἀπαραίτητον ἐνθουσιαστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν στοιχεῖον εἰς τὴν συνειδησιν τῆς «Ἑλληνικῆς Ἑκκλησίας»; Πῶς εἶναι δυνατόν οἱ λειτουργοὶ τῆς νὰ ἀποκτήσουν τὸ ἥθικόν θάρρος τοῦ ἐλέγχου τῶν κοινωνικῶν ἄθλιότητων; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐκδιωχθῇ ἐκ τῆς «Ἑλληνικῆς Ἑκκλησίας» ἡ κοσμικότης καὶ νὰ γίνῃ αὕτη προβολὴ τοῦ οὐρανοῦ;

Ὅλα αὐτὰ θὰ εἶναι συνέπεια, οὐχὶ τοῦ ἥθι κοῦ μεταβολισμοῦ τῶν ἀνθρώπων τῆς (ἐπιρρεπὼν πάντοτε καὶ ἔσαι εἰς τὴν ἁμαρτίαν) ἀλλὰ πρωτίστως τῆς ἰδεολογικῆς προσεγγίσεως τῆς ἐπὶ γῆς «Ἑκκλησίας», ὡς Ὄργανισμοῦ, ὡς Θεσμοῦ, πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν ἰδεολογικὸν χαρακτήρα τῆς Ἑκκλησίας τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τῶν 8 πρώτων αἰώνων. Καὶ τότε δὲν θὰ ἐκλείψουν οἱ ἁμαρτάνοντες ἄνθρωποι τῆς. Δὲν θὰ δύνανται ὅμως οἱ ἀσεβεῖς ἀρθρογράφοι νὰ δημοκοποῦν εἰς βάρος τῆς Ἑκκλησίας, διότι αὕτη δὲν θὰ εἶναι ἐξάρτημα τῆς πολιτείας, ζωῆς ἐλέφ αὐτῆς, ἀλλὰ δύναμις ἀνωτέρα τῶν ἐπιγείων συμβατικότητων.

ΠΟΙΑ Η ΑΛΗΘΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ὑπὸ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΟΥΣΤΑΚΑ Μοναχοῦ

Τὸ Ρωσικόν, καὶ τὰ λοιπὰ βόρεια Ὁρθόδοξα Χριστιανικά Ἔθνη ἐδέχθησαν τὴν Χριστιανικὴν Πίστιν κατὰ τὸν ἔννατον ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Φωτίου, ἀποστειλαντος πρὸς τὰ Ἔθνη ταῦτα τοὺς ἐκ Θεσσαλονίκης καταγομένους αὐταδέλφους Μοναχοὺς Κύριλλον καὶ Μεθόδιον, ἐφενρόντας καὶ διαδίδοντας τὰ Σλαβικά γράμματα, καὶ μεταφράσαντας εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν τὴν τε Παλαιὰν καὶ Νέαν Ἀγίαν Γραφήν καὶ ἅπαντα τὰ Λειτουργικά Ἑκκλησιαστικά βιβλία.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ χήρα Βασίλισσα τῶν Ρώσων Ὀλγα ἐπιτροπεύουσα τὸν ἀνήλικον υἱὸν

αὐτῆς Σφιατοσλάβον, ἐγένετο χριστιανή. Πεποικισμένη αὕτη μὲ πνεῦμα εὐρύ καὶ θεῷ, εἶδε τὴν τῶν χριστιανῶν διαγωγὴν, καὶ κατενόησεν ὅτι ἡ εἰδωλολατρεία δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μορφώσῃ τοιοῦτους ἀνθρώπους· διὸ καὶ ἐπεθύμησε νὰ διδαχθῇ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, τὴν ὁποίαν ἠσπάσθη καὶ ἐζήτησεν τὸ ἅγιον Βάπτισμα. Ὅπως δὲ μετὰ μεγαλειέρας ἀκριβείας μάθη τὴν ἀληθῆ θρησκείαν, ἐταξείδυσεν ἀφιχθεῖσα εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν.

Ὁ τότε Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Πολύευκτος κατηχήσας ἀρχοῦντως καὶ συμπληρώσας τὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, ἐβάπτισε τὴν Ὀλγαν μετονομάσας αὐτὴν ἐν τῷ ἁγίῳ Βαπτίσματι Ἑλένην· φωτισθεῖσα δὲ αὕτη ὑπὸ τῆς εἰς Χριστὸν Πίστεως ἐπανήλθε πλήρης χαρᾶς εἰς τὴν τότε πρωτεύουσαν τῆς Ρωσίας τὸ Κίεβον, ἀποθανοῦσα δέκα τέσσαρα ἔτη μετὰ τὸ Βάπτισμα καὶ ἀφοῦ πρῶτον διέδωκεν ἀρχοῦντως τὸν Χριστιανισμὸν παρὰ τοῖς εἰδωλολάτραις ἐκείνοις λαοῖς.

Βλαδίμηρος ὁ τῆς μακαρίας Ὀλγας ἔγγονος βασιλεύσας, κατενόει μὲν ὡς φρόνιμος, ὅτι ἡ θρησκεία τῶν εἰδῶλων καὶ αὐτὰ τὰ εἰδῶλα ἦσαν μηδέν, πλὴν ὅμως ἠγγόει ποία ἦτο ἡ ἀληθὴς θρησκεία· καὶ τοῦτο λοιπὸν ἐφρόντισε νὰ ἐξακριβώσῃ διὰ τρόπου ὄντως ἀξιεπαίνου καὶ σοφοῦ:

Ὑπῆρχον τότε ἐν Κιέβῳ Μωαμεθανοί, Ἰουδαῖοι καὶ Χριστιανοὶ ἔκ τε τῆς Δύσεως ἔνθερμοι διασώται τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης, καὶ Ἕλληνες ὑπεῖκοντες εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Βλαδίμηρος ἐζήτησεν νὰ παρουσιάσῃ ἐνώπιόν του εἰς ἑκάστης τῶν ἄνω θρησκειῶν (μονοθεϊστικῶν οὐσῶν, ἐνῷ αὐτὸς ἦν πολυθεὸς εἰδωλολάτρης), πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ δοξασιῶν καὶ φρονημάτων.

Πρῶτος ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Βλαδμήρου ὁ ὁπαδὸς τῆς Μωαμεθανικῆς θρησκείας, ὅστις ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῆς θρησκείας αὐτοῦ, περιγράφας καὶ τὸν παραδείσον τοῦ Μωάμεθ, ἐν τῷ ᾧ οἱ πρὸς αὐτὸν πιστοὶ θὰ τρώγῃσι τὸ «ἀτελείωτον πίλαφι» ἀπολαμβάνοντες καὶ πασῶν τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν. Ταῦτα ἤρσαν εἰς τὸν ἡδυπαθῆ καὶ σαρκολάτῃ Βλαδίμηρον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφάνη μόνον βδελυκτὴ λίαν ἡ περιτομή, ἐνεργουμένη ἀπαραίτητως καὶ δι' ἀπαραβάτου νόμου παρὰ τῶν Μωαμεθανῶν, καὶ ἡ ἀποχὴ τοῦ οἴνου καὶ τῶν λοιπῶν οἰνοπνευματῶδων ποτῶν, ἐξ ὧν ἀπέχουσιν οἱ Μωαμεθανοί, χρῶνται δὲ τούτοις εἰς εὐρείαν κλίμακα οἱ Ρῶσοι. Ἐθεωρήθη ὁθεν καὶ τοῦτο ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς τῶν Ρώσων συνηθείας.

Μετὰ τὸν Μωαμεθανὸν ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Βλαδμήρου ὁ Ἰουδαῖος ἀναπτύξας εἰς αὐτὸν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν λόγων του τὰ πλεονεκτήματα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Ὅταν δὲ οὗτος ἠρωτήθη ὑπὸ τοῦ Βλαδμήρου: «καὶ ποῦ εὐρίσκεται ἡ πατρίς ὑμῶν»; Ἀπήντησεν: «Ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ἀλλ' ὁ Θεὸς διεσκόρπισεν ἡμᾶς εἰς πάσας τὰς ξένας χώρας ἐνεκα τῶν ἁμαρτιῶν τῶν Πατέρων ἡμῶν». «Πῶς; ἀπεκρίθη ὁ Βλαδίμηρος. Ὁ Θεὸς σὰς ἐτιμώρησε καὶ σεῖς θέλετε νὰ προσηλυτίσητε ἡμᾶς εἰς τὴν θρησκείαν σας κατὰ

πιν;» Καὶ ἀμέσως ἀπεδίωξε τὸν Μωαμεθανὸν καὶ τὸν Ἰουδαῖον.

Τρίτος ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Βλαδίμηρου ὁ ὁπαδὸς καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Πάπα, (ὅστις σημειωτέον ὅτι, δὲν εἶχεν εἰσεῖτι ἐκπέσει εἰς τὰς καινοτομίας καὶ αἰρέσεις, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ὁμιλήσωμεν παρακατιόντες), ὅστις Δυτικὸς ἐξέθηκε τὴν ἀλήθειαν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν τῶν εἰδώλων τῶν Ἑθνικῶν λατρειῶν. Ἀλλ' εἰς τὰς ἐξηγήσεις αὐτὰς τοῦ Παπικοῦ καὶ τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου ἐσκέπτετο καὶ ὁμιλεῖ οὗτος, παρετήρησε καὶ διέγνωσεν ὁ Βλαδίμηρος κἄποιον μίγμα πολιτικῆς καὶ συμφεροντολογίας διὰ τοῦτο ἀπεδίωξε καὶ τὸν Παπικὸν εἰπὼν πρὸς αὐτόν: «*Οἱ προπάτορές μου καλῶς ἐφυλάχθησαν πάντοτε νὰ μὴ δεχθῶσι τὴν τοῦ Πάπα Θρησκείαν*».

Τελευταῖος ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Βλαδίμηρου ὁ τέλων ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐκ Κωνσταντινουπόλεως Ἕλληνα, ὅστις ἐξέθηκεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἐν Χριστῷ σωτήριον οἰκονομίαν, καὶ τὰ κεφαλαιώδεστερα γεγονότα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, καὶ τὴν τοῦ Εὐαγγελίου ἡθικὴν. Ὁμίλησε περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς ἐπεκταθεὶς μάλιστα εἰς τὴν περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως διδασκαλίαν. Ἡ θεία χάρις προσέεικυσε τὴν καρδίαν τοῦ εἰδωλόλατρου Βλαδίμηρου ἀκούοντος τὰ περὶ τῆς μελλούσης; κρίσεως, καὶ ἀναφωνήσαντος ἐν συγκινήσει. «*Μακάριοι καὶ λίαν εὐδαίμονες εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες θὰ εἶναι δεξιόθεν τοῦ Κυρίου*», δυστυχεῖς δὲ ὅσοι θὰ εἶναι ἀριστερόθεν αὐτοῦ», πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπήντησεν ὁ Ἕλληνα ἀπόστολος: «*Βαπτίσθητι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος διὰ τῶν τριῶν καταδύσεων καὶ ἀναδύσεων, καὶ θὰ εἶσαι ἐν τῷ Παραδείσῳ μετὰ τῶν πρώτων*».

Ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ὁ Βλαδίμηρος ἐγένετο ἐκ καρδίας χριστιανός. Ἐπειδὴ ὅμως οὗτος δὲν ἠσπάζετο τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλ' ἠθέλε ταύτην καὶ διὰ πάντα τὸν λαόν του, διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὴν σύγκλητον αὐτοῦ καὶ πλείστους ἐκ τῶν προϋχόντων καὶ τῶν διανοουμένων, πρὸς τοὺς ὁποίους διεκοίνωσε πᾶν ὃ, τι ἤκουσε παρὰ τῶν ἐκπροσώπων τῶν διαφορῶν θρησκευμάτων, ὥς ἀνωτέρω ἐλέχθη. Ἡ δὲ συνέλευσις προέτεινε εἰς αὐτόν ἵνα ἀποστείλῃ δέκα ἄνδρας νοήμονας καὶ ἀμερολήπτους εἰς τὰς ἑδρας καὶ τὰ κέντρα καὶ τοὺς τόπους τῶν προλεχθέντων θρησκευμάτων, ὥστε καὶ ἐξ ἰδίας αὐτοψίας νὰ πιστωθῶσι περὶ τῶν ὅσων ἤκουσαν. Ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ἐπιστρέψαντες οἱ ἀπεσταλμένοι διηγήθησαν τὰ ὅσα εἶδον εἰπόντες, ὅτι: Ἡ μὲν Μωαμεθανικὴ καὶ Ἰουδαϊκὴ θρησκεία δὲν εἶναι οὐδενὸς λόγου ἄξια ἢ δὲ λατρεία καὶ αἱ θρησκευτικαὶ τελεταὶ τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης δὲν ἤγγισαν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν, οὐδὲ ἐκίνησαν αὐτὰς εἰς εὐλάβειάν τινα. Ἐξεθαμβήθησαν ὅμως ἀπὸ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τῆς λατρείας, καὶ τῆς εὐταξίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ καθ' ἣν στιγμήν, ἔλεγον, εὗρισκοντο ἐν τῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἱερῷ Ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, δὲν ἐγνώριζον πλέον ἂν ἦσαν ἐν τῇ γῇ ἢ εὗρισκοντο ἐν τῷ Οὐρανῷ. Ἐν τέλει δὲ προσέθεσαν εἰπόντες, ὅτι «Ἐάν ἡ πίστις τῶν Ἑλλήνων δὲν ἦτο

καλλιτέρα, δὲν θὰ ἐγίνετο δεκτὴ αὕτη καὶ δὲν θὰ ὁμολογεῖτο ὑπὸ τῆς μάμης τοῦ Βλαδίμηρου "Ὀλγας τῆς σοφωτάτης ἐν γυναῖξιν».

Ὁ Βλαδίμηρος ἐπέσθη νὰ βαπτισθῇ, ζητήσας ὅμως πρὸ τούτου εἰς γάμον διὰ σύζυγον τὴν Ἑλληνίδα Ἀνναν ἀδελφὴν τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου, ἀπαντήσαντας αὐτῷ, ὅτι: *ἡγεμονὶς χριστιανῇ δὲν δύναται νὰ λάβῃ σύζυγον εἰδωλόλατριν, ἀλλὰ θὰ δοθῇ εἰς χριστιανόν*. Ὁ Βλαδίμηρος ἀνταπήντησεν, ὅτι ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἠγάπα τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν· οὕτω δὲ συγκατανευσάντων τῶν ἀδελφῶν, ἀπεστάλη ἡ Ἀννα ὑπ' αὐτῶν μετὰ μεγαλοπρεποῦς συνοδείας εἰς τὴν Ρωσίαν.

Ἀσθενήσαντος ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Βλαδίμηρου παθόντος; ἐξ ὀφθαλμίας σοβαρᾶς μορφῆς καὶ τυφλωθέντος τελείως, ἡ Ἀννα, ἅμα τῇ ἀφίξει αὐτῆς, συνβούλευσεν αὐτὸν ἵνα ἐπιταχύνῃ τὴν στιγμήν τοῦ βαπτίσματός του. Οἱ δὲ ὁ ἐπίσκοπος Χερσῶνος ἐτέλει τὸ ἅγιον Βάπτισμα καὶ ἔθηκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, ἠνεώχθησαν εὐθὺς οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος συγχρόνως τοῦ Βλαδίμηρου, ἀνακράξαντος: «*Βλέπω νῦν τίς ὁ ἀληθινὸς Θεός, καὶ ποία ἡ ἀληθὴς Θρησκεία*». Ἐκ τοῦ θαύματος τούτου καὶ τοῦ παραδείγματος τοῦ Βλαδίμηρου παραινυθέντες ἐβαπτίσθησαν πλείστοι ἐκ τῶν εὐγενῶν καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς Ρωσίας. Τὸν Βλαδίμηρον ἔχει κατεileγμένον μετὰ τῶν Ἁγίων ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἀποκαλοῦσα τοῦτον Ἰσαπόστολον καὶ νέον Μέγα Κωνσταντῖνον.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΩΣ ΔΙΕΜΟΡΦΩΘΗΣΑΝ ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1833 - 1864

Ἡ πορεία τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰσῆλθεν εἰς νέαν φάσιν, εὐθὺς ὥς τὸ λυκαυγὲς τῆς ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας ὑπέφωσκε εἰς τὰς κορυφὰς τῶν Ἑλληνικῶν ὁρέων. Ἡ νέα ἐθνικὴ ζωὴ ἀνεγέννησε καὶ πάσας τὰς ἐντὸς αὐτῆς ὑπαρχούσας ἐννοίας, ὧν πρώτη ὑπῆρξεν ἡ ἐννοία τῆς Ἐκκλησίας.

Εὐθὺς μετὰ τὴν δημιουργίαν ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐτέθη καὶ ἡ ἰδέα τῆς αὐτονομίσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐναντι τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Πρὸς τοῦτο συνετέλεσαν πλὴν τῶν ἄλλων λόγων καὶ λόγοι ψυχολογικοί, τῶν ἐλευθέρων πλέον Ἑλλήνων μὴ ἀνεχομένων ἐξαρχήσεως ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, τοῦ εὐρισκομένου εἰσεῖτι ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν. Ἡ ἰδέα ὅμως αὕτη δὲν ὑπῆρξεν μόνον ἐπιθυμία τῶν ἀμαθῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ προσέτι ὑπεστήριξαν αὐτὴν ἐθνικοὶ ἄνδρες καὶ πολιτικὰ ἀναστήματα τῆς περιοπῆς ἐνὸς Κοραῆ.

Τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασις ὅτε ἀρίστη ἐν Ἑλλάδι ὁ Ὁθων, νεαρὸς ἀνήλικος βασιλεὺς, ἐπιτροπεύομενος ὑπὸ τριμελοῦς ἀντιβασιλείας ἥς τὸ δραστηριώτερον μέλος ἦτο ὁ Μάουρερ, προτεστάντης τὸ δόγμα. Οὗτος ἐπέπρωτο νὰ διαδραματίσῃ κοσμογονικὸν ἄντως ρόλον ἐφ' ὅσον τὰ ἐπακολουθήσαντα

γεγονότα τὰ ἀφορηθέντα ἐντεῦθεν εἶναι πληθωρικά τὸν ἀριθμὸν καὶ πολυσήμαντα τὴν ἔννοιαν. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ὀπισθεν τοῦ Μάουρερ ἐκινεῖτο μὲ καταπλήσσοσαν δραστηριότητα, ὁ ἰδιοφυὴς περὶ τὰ ἐκκλησιαστικά ἀνὴρ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ἄνευ τῆς συμπαράστασως τοῦ ὁποῦν ὁ Μάουρερ ἠδύνατο ποιῆσαι οὐδέν.

Πρὶν διαγράψωμεν τὴν πορείαν ἣν ἔλαβον τὰ γεγονότα ὑπὸ τὸ φῶς τῶν νέων καιρῶν, ἀναφέρωμεν τὰ ἐλατήρια τῶν περὶ Ἐκκλησίας ἀντιλήψεων τοῦ Μάουρερ, ἐλατήρια ἅτινα εὗρισκονται εἰς εὐθὺν λόγον μὲ τὴν ἐθνικὴν του καταγωγὴν, τὸ θρησκευτικὸν προτεσταντικὸν του δόγμα καὶ τὴν πικρὰν ἐμπειρίαν ἣν οὗτος εἶχεν ἐκ τῶν διεκδικήσεων τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Δύσει. Ὁ βαυαρὸς νομομαθὴς δὲν ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ νέον εἶδος σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας πέραν ἐκείνων ἅτινα ἐπεκράτουν ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ καὶ τὰ ὁποῖα ἔφερον ἐκτὸς τῶν ἐλαφρῶν ἰδιοτυπιῶν τὴν σφραγίδα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, τοῦ σκληροῦ καὶ ἐξεντωτικοῦ πολλὰκις ἀνταγωνισμοῦ, μεταξὺ τοῦ Παποκαίσαρισμοῦ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀγωνιζομένης πολιτείας νὰ καθυποτάξῃ τὰς κοσμικὰς φιλοδοξίας τῶν παπῶν. Δὲν ἠδύνατο ὁ προτεστάντης ἀντιβασιλεὺς νὰ παραβλέψῃ τὴν ἐν τῇ δύσει πραγματικότητα. Διότι, ὡς ἐνόμιζεν, θὰ ἐστοίχιζεν τοῦτο τὴν κυριαρχίαν τῆς πολιτείας ἐπὶ τοῦ ἀρτισυστάτου καὶ νεοπαγοῦς Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Διαρχία ἔπειτα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ διότι αὐτὴ θὰ ἦτο ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα καὶ θὰ ὑπέκρυπτε τὸν λανθάνοντα ἀνταγωνισμόν μεταξὺ τῶν δύο κεφαλῶν τῶν ἀντιστοιχοῦσων εἰς ἓν σῶμα. Κυρίως ὅμως ἐγένετο ἡ κρίσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων δι' ὀθνεῖων μέτρων καὶ σταθμῶν, ἀντλούμενων ὑπὸ τῆς διαγωγῆς τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας καὶ μεταφερόμενων αὐθαιρέτως ἐν τῷ ἑδάφει τῆς Ὁρθοδοξίας.

Τὰ δύο σχήματα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, τοῦ παποκαίσαρισμοῦ καὶ τοῦ καισαροπαπισμοῦ, τὰ ἐπικρατήσαντα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ μὲν πρώτου ἐν τῇ δύσει τοῦ δὲ δευτέρου ἐν τῇ ἀνατολῇ, ἦτο τὰ μοιραῖα μεταξὺ τῶν ὁποίων, κατὰ τὸν Μάουρερ, δὲν ὑπῆρχε τρίτη κατάστασις. Συνεπῆς πρὸς τὰς ἀρχὰς του καὶ τὰς πολιτειοκρατικὰς του ἀντιλήψεις (ἐφαρμογὴ τοῦ καισαροπαπισμοῦ) ὁ βαυαρὸς ἀντιβασιλεὺς ἐγένετο εἰσηγητὴς τῆς ὑπαγωγῆς τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν Πολιτείαν, καὶ οὕτω ἀνοίγεται τὸ νέον κεφάλαιον τῆς αὐτοκεφαλίου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ ἱστορικὴν συγκυρίαν αἱ ἀντιλήψεις τοῦ Μάουρερ συνέπεσον μὲ τὰς τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου ιδέας περὶ ἀνεξαρτήτου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τὰς ἀφορισμένας ὄντως ὑπὸ ἄλλων ἀφετηριῶν συγκλινουσῶν ὅμως εἰς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Περίφημος κατέστη ὁ ἀφορισμὸς τοῦ Φαρμακίδου ὅτι «αὐτόνομος καὶ ἀνεξάρτητος εἶναι ἡ Ἑλλάς, αὐτοκέφαλος εἶναι καὶ ἡ Ἐκκλησία αὐτῆς». Ὁ Μάουρερ λοιπὸν εὗρε τὸ ἑδάφος σκεδὸν ἐτοιμὸν καὶ τὸ ἀμέσως ἐπόμενον βῆμα ἦτο ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ιδεῶν αὐτῶν.

Οὕτω καὶ ἐγένετο. Ὁ Μάουρερ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου διώρισεν ἐπιταμ-

λῇ ἐπιτροπείαν ἐκ τριῶν κληρικῶν συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Φαρμακίδου, καὶ τεσσάρων λαϊκῶν λογίων, ψυχὴ τῆς ὁποίας ἦτο αὐτὸς ὁ Φαρμακίδης, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ διευκρίνησις τῶν προβλημάτων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ πρότασις συγκεκριμένων μέτρων πρὸς ἐπίλυσιν αὐτῶν. Ἐπὶ τῶν πορισμάτων αὐτῶν συνετάχθη τὸ Ἐκκλησιαστικὸν σύνοδον τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος δημοσιευθὲν τὴν 23ην Ἰουνίου 1833 ὡς πρῶτος καταστατικὸς χάρτης τῆς αὐτοκεφαλίου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὸν καταστατικὸν αὐτὸν χάρτην ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, κεφαλὴν γινώριζουσα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν διοικητικῶς ὑποτάσσεται εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι αὐτοκέφαλος καὶ ἀνεξάρτητος πάσης ἄλλης ἐξουσίας φυλαττομένης ἀπαραχαράκτου τῆς δογματικῆς ἐνότητος κατὰ τὰ παρὰ πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν ἀνέκαθεν πρεσβευόμενα.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διοικουμένη ὑπὸ διαρκoῦς πενταμελοῦς Συνόδου ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως τοῦ τελευταίου ἀσκοῦντος ταύτην δι' εἰδικῆς γραμματείας. Οὕτω εἰσάγεται τὸ σύστημα τοῦ Βασιλικοῦ ἐπιτρόπου τοῦ παρευρισκομένου εἰς τὰς συνοδικὰς συνεδριάσεις ὡς πρῶτος ταύτης (τῆς Συνόδου) πᾶσα δὲ ἀπόφασις ἄνευ τῆς ἐδικῆς του ἐγκρίσεως εἶναι ἄκυρος.

Χάριν τῆς ἱστορίας ἀναφέρομεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ θεσμὸς τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου εἶναι δημιουργία τῶν ἀπολυταρχικῶν τάσεων τοῦ Μεγάλου Πέτρου τῆς Ρωσσίας ἐπιθυμοῦντος οὕτω νὰ θέσῃ ὑπὸ τὸν ἑλεγχόν του πᾶσαν Ἐκκλησιαστικὴν ἀπόφασιν καὶ νὰ καταστήσῃ διὰ παντὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑποχείριον τῆς Πολιτείας. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἱστορικοῦ παραλληλισμοῦ, τῆς εἰσαγωγῆς δηλονότι τοῦ θεσμοῦ τοῦ Βασιλικοῦ ἐπιτρόπου, ἐκ τῆς Ρωσικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν ὁρμήθησαν τινὲς ὑποστηρίζοντες ὅτι ὁ καταστατικὸς χάρτης τοῦ 1833 βαίνει παραλλήλως μὲ τὸ Ρωσικὸν συνοδικὸν σύστημα. Τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον διότι πλὴν ὀλίγων τινῶν σχηματικῶν ὁμοιοτήτων μεταξὺ τῶν δύο Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν οὐδὲν ἄλλο κοινὸν ὑπάρχει ἀποκλεισμένης παντελῶς τῆς ἐκδοχῆς καθ' ἣν τὸ μὲν ἀπέφρυσεν ἐκ τοῦ ἄλλου. Τοῦτο ἄλλωστε ἐλύθη διοικητικῶς διὰ τῆς διαπιστώσεως ὅτι ὁ καταστατικὸς χάρτης τοῦ 1832 εἶναι ἀντιγραφὴ τῶν προτεσταντικῶν κοινοιστοριῶν βάσει τῶν ὁποίων ὁ Μάουρερ ἐχάλκευσεν τὸ σύστημα τῆς πλήρους ὑποτελείας τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Πολιτείαν. Χαρακτηριστικὸν τῶν πολιτειοκρατικῶν ἀντιλήψεων ἦτο καὶ ὁ διδόμενος ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων ὁρκος πρὸς τὸν βασιλέα ἔχων ὡς ἑξῆς : «Ὁμνύω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα, ὑποταγὴν εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Βασιλείου εὐσυνείδητον ἐκπλήρωσιν τῶν διαπιστωθέντων μοι χρεῶν, πιστὴν τήρησιν τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, διατήρησιν τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ πάσης ἐξουσίας, ἔνθερμον υπεράσπισιν τῶν συμφερόντων αὐτῆς, ἀποχὴν ἀπὸ παντὸς πλαγίου σκοποῦ καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν ὅλων ἐν γένει καὶ ἐν μέρει ἐνὸς ἐκάστου τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας μου» (ἄρθρ. 8).

Ἄξιον ἰδιαίτερας σημειώσεως εἶναι τὸ ἄρθρον 9 κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Σύνοδος διοικεῖ τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς Ἐξουσίας καὶ τὸ ὁποῖον ὅμως περιέχει ἀντίφασιν ἐν ἑαυτῷ, ἔχουσα οὕτω :

«Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὴν ὑπεράταγν ἔξουσίαν τοῦ κράτους ἀνήκει ἡ κυριαρχικὴ ἐποπτεία ἐφ' ὅλων τῶν ἐντὸς τοῦ κράτους γινομένων πράξεων συμβεβηκότων καὶ σχέσεων ἔχει ἡ κυβέρνησις τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαπραγματεύσεως καὶ ἐπομένως πρὶν ζητηθῇ ἡ ἔγκρισις (τὸ «ἐνεκρίθη» τῆς Κυβερνήσεως) δὲν ἵμφορεῖ νὰ κοινοποιηθῇ οὐδὲ νὰ ἐκτελεσθῇ καμμία συνοδικὴ ἀπόφασις».

Εἰς τὸν αὐτὸν καταστατικὸν χάρτην τὰ δικαιώματα τῆς Συνόδου διατελλόνται εἰς ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικά. Καὶ μολονότι ἡ Σύνοδος θεωρητικῶς ὀπλίζεται μὲ αὐτενέργειαν διὰ ζήτημα τῆς ἐσωτερικῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, πρακτικῶς ὅμως τὸ ζήτημα διαφέρει καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ζητεῖται ἡ ἔγκρισις τῆς πολιτείας ἄνευ τῆς ὁποίας αἱ συνοδικαὶ ἀποφάσεις στεροῦνται ἐκτελεστικῆς δυνάμεως, καθιστάμεναι αὐτόχρονη σκιῶδεις. Τὸ αὐτὸ περίπου ἐγίνετο προκειμένου καὶ περὶ χειροτονιῶν ἐπισκόπων, τῆς ἐγκρίσεως τούτων ἐναποκειμένης εἰς χεῖρας τῆς Πολιτείας, ἥτις ἐκ τοῦ ὑποβαλλομένου εἰς αὐτὴν καταλόγου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑποψηφίων Ἐπισκόπων προέκρινεν τοὺς μέλλοντας χειροτονηθῆναι, ἀπορριπτομένων τῶν ἀπαρεσκότων εἰς αὐτὴν προσώπων. Ποίους κινδύνους περιέκλειε τὸ πρακτικὸν πλεόν ζήτημα τῆς ποιμαντορικῆς ἱκανότητος τῶν ἐκλεκτῶν τῆς πολιτείας τὸ σύστημα τοῦτο παρατρέχον ἐνταῦθα ὑποσημειοῦντες ἀπλῶς τὴν ἐκδοχὴν ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ μὲ πολιτικὰ κριτήρια ἀναδεικνυόμενοι ἐπίσκοποι ἠδύνατο νὰ εἶναι χεῖροισι, τῶν ἱκανῶν ἀλλὰ ἀξιοπρεπῶν ὑποψηφίων ἀπορριπτομένων. (ἀκολουθεῖ)

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΔΩΞΑΣΑΝ ΤΟ ΕΘΝΟΣ

ΕΝΑΣ ΕΥΣΕΒΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ

Τὴν 6)18 Ἰανουαρίου 1828 ἡ αἰμορροοῦσα εἰσέτι ἐκ τῶν ἀγώνων ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ, ἀλλὰ πρὸ παντός ἐκ τῶν πληγῶν τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ Ἑλλὰς δοκιμάζει μίαν ἱερὰν συγκίνησιν. Ὑποδέχεται μὲ ἱερὸν ἐνθουσιασμόν τὸν πρῶτον Κυβερνήτην τῆς, τὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν. Δὲν πρόκειται ἀπὸ τῆς στήλης αὐτῆς νὰ κρίνωμεν τὸ πολιτικὸν ἔργον τοῦ Κυβερνήτου καὶ διότι τοῦτο δὲν εἶναι τῆς ἀρμοδιότητός μας, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Καποδιστρίου ὑπῆρξε ἀναμφισβήτητος, ὥστε ἐξ αὐτοῦ κρινομένη καὶ ἡ πολιτικὴ του νὰ παρουσιάσῃ ἀνάλογον αἴγλην. Δυνάμεθα πάντως νὰ τονίσωμεν, ὅτι ὑπῆρξε μοναδικὸς πατριώτης καὶ εἰς τοῦτο διαφέρει οὐσιωδῶς ἀπὸ ὅλους τοὺς μετέπειτα Κυβερνήτας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ τὴν αὐτομικὴν του παρουσίαν, διέθεσε χάριν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ σκοπὸς τοῦ ἀρθροῦ αὐτοῦ εἶναι νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας μίαν εἰκόνα τῆς θρησκευτικότητος τοῦ Κυβερνήτου. Ἀλλ' ἐκ ποίων ἔργων του καὶ ἐ-

νεργειῶν ἀποκομίζομεν τὸ συμπέρασμά μας;

Κατ' ἀρχὴν διὰ ἀποφάσεώς του συνιστᾷ ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Ἀρχιερέων Αἰγίνης Γερασίμου, Τριπόλεως Δανιήλ, Ταλαντίου Νεοφύτου, Ἀνδρούσης Ἰωσήφ καὶ Δαμαλῶν Ἰωνᾶ, «ἐπιφορτισμένη νὰ προμηθεύῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅλας τὰς παρ' αὐτῆς αἰτουμένας πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως καὶ τῶν χειρῶν τῆς Ἐκκλησίας».

Ἰδιαίτεραν εὐλάβειαν ἠσθάνετο πρὸς τὸ Οἰκουμένικόν Πατριαρχεῖον. Οὕτω ἀπαντῶν εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀγαθάγγελον, ὅστις ἔστειλε πρεσβεῖαν ἐξ Ἀρχιερέων, παρακινούμενος ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ εἰρήνευσιν εἰς Ἑλλάδα, τοῦ ἔγραφε μεταξὺ τῶν ἄλλων, «ὀφείλομεν ἐξ ὀνόματος καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ἐθνους, τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη εἰς ἡμᾶς τὴν διεύθυνσιν τῶν συμφερόντων του, νὰ παρακαλέσωμεν τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα νὰ μᾶς χαρσῇ τὰς εὐλογίας τῆς πεπεισμένης, ὅτι ἀμεταπίστως εἴμεθα προσηλωμένοι εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως. Μακάριοι ἐσμέν ὁσάκις εὐδοκήσῃ ὁ Πανάγαθος Θεός, ὥστε νὰ δυνηθῇ Ὑ. Π. νὰ γίνῃ εἰς ἡμᾶς; πρῶτος τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ὀφείλει ὡς κεφαλὴ τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας εἰς ὅλα τὰ τέκνα τῆς».

Ὁ Καποδίστριας συνέστησε πρῶτος «τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Παιδείας Γραμματεῖαν» διότι ἐθεώρει «τὰς δύο αὐτάς ὑπηρεσίας ἀχωρίστους, ὡς μίαν ἐχούσας ἀρχήν, τὸν Πατέρα τῶν Φώτων, καὶ πρὸς ἓνα συντρεχούσας σκοπὸν, τὴν ἠθικὴν τῶν πολιτῶν διαμόρφωσιν, ἥτις εἶναι ἡ βάσις τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς τοῦ Ἐθνους ἐπανορθώσεως».

Ἰδιαίτερος συνιστᾷ ὁ Κυβερνήτης εἰς τοὺς Ἐπισκόπους «τὴν ἀκριβῆ φυλακὴν τῶν Ἀποστολικῶν Κανόνων καὶ διατάξεων περὶ τὰ συνοικέσια καὶ διαζύγια τῶν γάμων» διότι ἡ περὶ ταῦτα εὐχέρεια καθυβρίζει τοὺς Θεοὺς καὶ ἱερῶς νόμους, κατηλεύει τὸ μέγα μυστήριον τοῦ γάμου, καὶ διαλύουσα τὸν ἰσχυρότερον δεσμὸν τῆς πολιτικῆς κοινωνίας ἀφίνει εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ἀπροστάτευτα μέλη, ἐπιζήμια πολλάκις διὰ τὴν ἐκ κακῆς ἀγωγῆς μοχθηρίαν». Ἡ σκέψις αὐτὴ συγκρινομένη μὲ τὴν σημερινὴν εὐχέρειαν τῶν διαζυγίων, καταδεικνύει τὴν διαφορὰν τῶν ἀντιλήψεων δύο ἐποχῶν.

Ὁ ὑπουργὸς «τῆς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κ.τ.λ. Γραμματείας» Ν. Χρυσόγελος, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν τοῦ Κυβερνήτου, ἀπευθύνει πρὸς τὸν ἀνώτερον κληρὸν ἐγκύκλιον, γεμάτην ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἰδοὺ μερικαὶ περικοπαί :

«...4) Θέλετε ἐμποδίσαι αὐστηρῶς τὰς ἀναστροφὰς τῶν ἱερέων εἰς δημοσίους τόπους, εἰς λέσχας, καφενεῖα καὶ καπηλεῖα, καὶ τὴν περιπλοκὴν εἰς τὰ δημόσια πράγματα «οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματεῖαις». «Προσεύχεσθαι διδάσκειν, καὶ ἐργάζεσθαι» εἶναι τὰ χρεὴ τοῦ ἱερέως».

5) Τὰς περιφορὰς τῶν μοναζόντων χωρὶς ἀνάγκης ἐκτὸς τῶν ἱερῶν καταγωγῶν, εἰς τὰ ὁποῖα μοῖναζε ἕκαστος, θέλετε ἀπαγορεύσει σφοδρῶς.

Ὅπου εἶναι παρθενοῦνες, θέλετε δώσῃ ὅλην σας

τὴν προσοχήν, ὥστε αἱ ἐν αὐτῷ μονάζουσαι νὰ μὴ ἔχωσιν ἐπιμίσχιν μὲ τοὺς ἔξω, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη, φυλάττουσαι τὴν παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ Παύλου».

Μερὶ μνη τοῦ Κυβερνήτου ἐξεδόθησαν Κατήχησις, Εὐχολόγιον, Σύνοψις Ἱδρυσε εἰς τὸν Πόρον, παρὰ τὴν Μονὴν τῆς Κοιμήσεως ἐκκλησιαστικὸν σχολεῖον, διὰ τὴν φοίτησιν νέων ἀπὸ ἡλικίας 12-18 ἐτῶν, προκειμένου οὗτοι νὰ ἀφιερωθῶσιν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ὑπηρεσίαν.

Παρ' ὅλον τὸν βαθὺν τοῦ πατριωτισμοῦ ὁ Κυβερνήτης Ἰωάννης Καποδίστριας, δὲν ἠθέλησε νὰ διασπάσῃ τὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, περιορίζων ἀσφυκτικῶς αὐτὴν εἰς στενὰ ἐθνικὰ καὶ τοπικὰ ὅρια.

Οὕτω γράφον πρὸς τὴν Πατριάρχην Κων(σταντινουπόλεως) ἀνέφερε «τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ νέου Κράτους», «μὴ χωρίζων—κατὰ τὸν Κνον τὸν ἐξ Οἰκονόμων—δηλονότι διὰ τοῦ Ἐθνικοῦ ὀνόματος τὴν ἐν τῷ νέῳ κράτει τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ὁθωμανικῇ Ἐκκλησίᾳ κειμένης μητρὸς, ἀλλὰ μία μὲν καὶ τὴν αὐτὴν ὁμολογῶν πανταχοῦ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὡς ἀδιαίρετον ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ἡ τοπικῆς τῶν κοσμικῶν ἐξουσιῶν διαφορᾶς».

Ἐκ τῶν σταχυολογηθεισῶν διατάξεων τοῦ Κυβερνήτου διαφαίνεται ὅλη ἡ εὐσέβεια αὐτοῦ καὶ ὅλον τὸ κατανυκτικὸν βάθος τῆς χριστιανικῆς του πίστεως. Εἰς αὐτὰς προστιθέμεναι αἱ περὶ τῆς ἐν γένει ἀρετῆς καὶ φιλακολουθίας αὐτοῦ μαρτυρίαι ἐμφανίζουν τὸν ἄνδρα ὡς τὸν πραγματικὸν Μεσσιαν τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ. Δυστυχῶς ὁ φατριασμός τῶν Ἑλλήνων, καρπὸς καὶ ἀποτέλεσμα τῆς μακροχρόνου πάλης τοῦ ἔθνους πέραν καὶ μακρὰν τῶν ὁρίων τῆς πειθαρχίας καὶ ὑποταγῆς, ἔκρυψε νεκρὸν τὸν Μέγαν αὐτὸν Κυβερνήτην.

Μετὰ τὸν θάνατόν του εἰσελαύνει πλέον ἐλευθέρως εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ ξενισμός, ἐπηρεάζων τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους καὶ ἰδιαιτέρως τὴν Ἐκκλησίαν. Μετὰ τὴν πρόωρον πτώσιν τοῦ λέοντος εἰσῆλθε ἀκωλύτως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁ σκίονος τοῦ προτεσταντισμοῦ καὶ ἡ ἀλώπηξ τῆς Μασσονίας, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὸν μεγαλύτερον καὶ ἐνδοξότερον ἄθλον τῶν, τὴν ἀπόσπασιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἐλευθέρου ἔθνους ἐκ τοῦ κορμοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴν ὑποδούλωσιν της εἰς τὴν πολιτείαν. Μήπως ὁ θάνατός του ἦτο ἔργον τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος;

ΠΑΡΑΝΟΜΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΩΝ

Ὑπὸ ΑΡΙΣΤ. ΖΑΧΑΡΙΑ, Δικηγόρου

Διὰ τῆς ἀνωτέρω Εἰσαγγελικῆς τοῦ Ἀρχιεπίσκοπου γνωμοδοτήσεως δίδεται ἡ ἀπάντησις ὅτι «Β') Οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ὁρθόδοξοι ὑπῆκοι Ἕλληνες καὶ ὁμογενεῖς κατοικοῦντες ἐν Ἑλλάδι δὲν δύνανται νὰ ἐκπληρῶσιν εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ ἰδρυμένους ἡδὴ καὶ εἰς τὴν τέλει τῶν ἱερῶν μυστηρίων καὶ τὴν κοινὴν τῶν ὁρθόδοξων λατρείαν καθιερωμένους ἱεροὺς ναοὺς τὰ θρη-

σκευτικὰ ἢ ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν χρῆτα κατ' ἄλλην χρονολογικὴν τάξιν παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὁρισθεῖσαν, οὔτε νὰ τελῶσι τὰς ἱεροτελεστίας καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν εἰς ἄλλας ἡμέρας διὰ μετακινήσεως τῶν ἑορτῶν κατ' ἄλλα τὸν ὑπὸ τῆς Πολιτείας καθιερωθέντος καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας γενομένου ἀποδεκτοῦ ἡμερολογίου, διότι τὸ τοιοῦτον ἀντιβαίνει εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοργάνωσιν καὶ διοίκσιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν κανονικῶν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀρχιερέων, ὡς ἔχουσα τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκδίδειν ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς διατάξεις ἀναγομένας εἰς ἅπασαν τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν ἐπὶ ζητημάτων τῆς πίστεως καὶ τῆς λατρείας, καὶ ὡς ἔχουσα τὴν ἐμπειρίαν καὶ ἐπαγρύπνησιν περὶ τὴν ἀκριβὴ τήρησιν πάσης ἱεροτελεστίας καὶ περὶ τὴν εὐκοσμίαν καὶ εὐσχήμονα διεξαγωγὴν τῶν ἱερῶν τελετῶν, ἐτέρωθεν δὲ τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὴν ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ ἱερῶν μονῶν, ἔχει προδήλως τὴν ἀρμοδιότητα νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν χρῶν, τὰς ἱεροτελεστίας καὶ τὴν θείαν ἐν γένει λατρείαν εἰς ἄλλας διὰ μετακινήσεως τῶν ἑορτῶν ἡμέρας, καὶ νὰ παρεμποδίσῃ τὴν ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτίᾳ εἰσοδὸν τοῦ πληρώματος εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, ἡ δὲ παρακὴ καὶ ἀνυποταξία αὐτοῦ, ὡς ἀποτελοῦσα προδήλως διαταραχὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας προσβιλλούσαν αὐτὴν, παρέχει εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν παῦσιν τῆς διαταραχῆς ταύτης παρὰ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ προμηθεύοντος καταστατικοῦ τῆς Συνόδου, καθ' ὃ «ὁσάκις ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἢ ὁ κατὰ τόπους Ἐπίσκοπος ἤθελε μάθει ὅτι ἐπιχειρεῖ τις νὰ διαταράξῃ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν δι' ἑτεροδιδασκαλίας ἢ διὰ διδαχῆς ἢ γράφως ἢ προφορικῶς ἢ διὰ προσηλυτισμοῦ ἢ ἄλλως πῶς, ζητεῖ τὴν παῦσιν τοῦ κακοῦ παρὰ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς», ἡ ὅποια κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ καταστατικοῦ ὑποχρεοῦται νὰ προστατεύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἐρμηνεία αὕτη δὲν ἀντίκειται οὔτε εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ Συντάγματος ἐκπεφρασμένην ἀρχήν, καθ' ἣν ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως εἶναι ἀπαραβίαστος, οὔτε εἰς τὴν ἐν τῷ ἐδαφίῳ 4 τοῦ αὐτοῦ ἁρθροῦ ἀναγραφομένην διάταξιν, καθ' ἣν τὰ τῆς λατρείας πάσης γνωστῆς θρησκείας τελοῦνται ἐλευθέρως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ τὰ χρηστὰ ἥθη, καθ' ὅσον ἡ μὲν ἐν τῷ ἐδαφίῳ 4 διάταξις, καθιεροῦσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς λατρείας τῶν ἑτεροδόξων χριστιανῶν καὶ τῶν ἄλλων ἑτεροθρήσκων λαῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκειται εἰς νόμους δημοσίας τάξεως τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὰ χρηστὰ ἥθη, ἔχει ὑπ' ὅψιν μόνον τὴν περὶ τοῦ δόγματος πίστιν καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῶν ἑτεροθρήσκων καὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς τελέσεως τῶν θρησκευτικῶν χρῶν καὶ ἱερῶν τελετῶν αὐτῶν, κατὰ μείζονα δὲ λόγον εἰς τὰ τῆς διοικήσεως καὶ εἰς τὰ τοῦ τρόπου τῆς τελέσεως τῶν ἱερῶν τελετῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀφοῦ ταῦτα ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων, οἱ ὅποιοι κατοχυρώθησαν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, καὶ καθ' οὓς δὲν

συγχωρεῖται ἡ θεία λατρεία κατὰ τρόπον ἐμβάλλοντα εἰς κίνδυνον τὴν ὑπόστασιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπιφέροντα τὴν ἀναρχίαν εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῆς, ἡ δὲ ἐν τῷ ἔδαφ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ ἐκπεφρασμένη ἀρχή, ἡ καθιερούσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, ὑποθέτει ἀναγκαίως θρησκευτικὴν συνείδησιν, ἥς ἡ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ ἐκδήλωσις δὲν ἀντίκειται εἰς νόμους δημοσίας τάξεως καὶ εἰς τὰ χρηστὰ ἥθη δι' ὃν δὲ λόγον δὲν δύναται τις ἀτιμωρητὶ νὰ διαπράξῃ ἀξιοποιόν τινα πράξιν, θεωρουμένην κατὰ τὴν συνείδησιν αὐτοῦ θεμιτὴν, διὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης λόγον δὲν συγχωρεῖται ἡ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ ἐκδήλωσις θρησκευτικῆς συνειδήσεως ἀντικειμένης εἰς νόμον δημοσίας τάξεως, οἷοι εἰσὶν οἱ ἀποστολικοὶ καὶ συνοδικοὶ κανόνες καὶ αἱ διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἐκκλησίας».

Διὰ τοῦ δευτέρου μακροσκελεστάτου τούτου μέρους τῆς ἀπαντήσεώς της ἡ εἰσαγγελικὴ τοῦ Ἀρ. Πάγου γνωμοδότησις δέχεται, ὅτι οἱ ἀκολουθοῦντες τὸν Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον δὲν δύνανται νὰ ἐκπληρώσιν τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν χρέη διὰ μετακινήσεως τῶν ἑορτῶν κατ' ἀλλαγὴν τοῦ ὑπὸ τῆς πολιτείας καθιερωθέντος καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας γενομένου ἀποδεκτοῦ ἡμερολογίου.

Ἡ ἀπάντησις ὅμως αὕτη εἶναι τελείως ἐσφαλμένη καὶ ἀντίκειται εἰς διατάξιν τοῦ ἔδαφ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰανουαρίου 1923 Νομ. Δ)τος «περὶ τοῦ νέου πολιτικοῦ ἡμερολογίου», καθ' ἣν «διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ὅσον ἀφορᾷ ἐν γένει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἑορτάς», καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ὑποδεικνύεται, ὅτι ἡ Πολιτεία καθιέρωσε διὰ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ χρέη τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, ὅπερ ἐγένετο ἀποδεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ἔτος καὶ πλέον, ἥτοι μέχρι καὶ τῆς 10 Μαρτίου 1924.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, οὐχὶ οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, ἀλλ' οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ νέον πολιτικὸν ἡμερολόγιον δὲν δύνανται νὰ ἐκπληρώσιν τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν χρέη εἰς ἄλλας ἡμέρας διὰ μετακινήσεως τῶν ἑορτῶν κατ' ἀλλαγὴν τοῦ ὑπὸ τῆς πολιτείας καθιερωθέντος καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας γενομένου ἀποδεκτοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου.

Τὴν τοιαύτην σφιλερὰν καὶ ἀντίθετον πρὸς τὸν νόμον ἀπάντησιν, προσπαθεῖ περαιτέρω νὰ δικαιολογήσῃ ἡ εἰσαγγελικὴ αὕτη γνωμοδότησις μὲ τὸ νὰ δέχεται, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ διατάξεις, ἀναγομένης εἰς ἅπαν τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, ἡ δὲ ἀνυπακοή, ὡς ἀποτελοῦσα διαταραχὴν, παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς τὴν παῦσιν αὐτῆς.

Πλὴν ὅμως καὶ τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον καὶ παράνομον, καθόσον αἱ διατάξεις, τὰς ὁποίας δικαιούται νὰ ἐκδίδῃ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, πρέπει νὰ εἶναι «συμφώνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνες καὶ τοὺς νόμους τοῦ κράτους», καὶ κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν ἀντίκειται πρὸς αὐτούς.

Ἄλλ' ἐν προκειμένῳ, ἡ κατὰ Μάρτιον 1924 ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνό-

δου ἐκδοθεῖσα ἐγκύκλιος περὶ τελέσεως τῶν ἑορτῶν κατὰ τὸ νέον Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον καὶ διὰ μεταθέσεως καὶ κατ' ἀλλαγὴν τοῦ ὑπὸ τῆς Πολιτείας καθιερωθέντος καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀρχικῶς γενομένου ἀποδεκτοῦ παλαιοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, οὐδόλως ἐξεδόθη συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνες, οὔτε συμφώνως πρὸς τὸ ὡς ἄνω νομοθετικὸν διάταγμα τοῦ Κράτους. Καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' ὅσον οὐδεμίαν ἔχει αὕτη ἰσχύν, οὐδὲ δύναται νὰ κατισχύσῃ τοῦ νόμου, καὶ ἡ μὴ συμμόρφωσις πρὸς αὐτὴν, δὲν συνεπάγεται παρακοήν, ἀλλὰ τοῦναντίον συνεπάγεται τὴν ὑποχρέωσιν τῆς Πολιτείας, ὅπως αὐτῇ ἀξιώσῃ τὴν ἀνάκλησιν καὶ ἐξαφάνισιν της, ὡς προκαλοῦσης διὰ τοῦτο διαταραχὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐν τέλει τοῦ δευτέρου τούτους μέρους τῆς ἀπαντήσεώς της ἡ εἰσαγγελικὴ γνωμοδότησις λέγει, ὅτι μὲ τὰ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενα καθ' ἑρμηνείαν εἶναι σύμφωνος καὶ δὲν ἀντίκειται ἡ καθιερούμενη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἀρχή, καθ' ἣν ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως εἶναι ἀπαραβίαστος, ὡς καὶ ἡ ἐτέρα τοιαύτη, καθ' ἣν τὰ τῆς λατρείας πάσης γνωστῆς θρησκείας τελοῦνται ἐλευθέρως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, ἐφ' ὅσον δὲ ἀντίκεινται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ τὰ χρηστὰ ἥθη, τὰς ὁποίας ἀρχὰς δέχεται ἀναφερομένης μόνον εἰς τὴν περὶ τοῦ δόγματος πίστιν τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων καὶ οὐχὶ καὶ εἰς τὰ τῆς διοικήσεως αὐτῶν καὶ κατὰ μείζονα λόγον εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ ἀνωτέρω διαλαμβανόμενα ταῦτα κρίνονται διὰ τῶν ἄνω ἐκτεθέντων ὡς ἐσφαλμένα καὶ ἀβάσιμα, θὰ ἦτο τελείως περιττὸν νὰ ἐρευνηθῇ, ὅτι καὶ ἡ ἐκδοχὴ αὕτη εἶναι ἐπίσης ἐσφαλμένη, ἰδίᾳ μάλιστα καθ' ὃ σημεῖον αὕτη δέχεται ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ εἰς πλεονεκτικὴν θέσιν τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ἑτεροθρήσκους καὶ εἰς μειονεκτικὴν τοὺς ὁμοδόξους χροὶν τῆς διοικητικῆς ἐνότητος, διὰ τὴν ὁποίαν προθύμως ἰθυσιάζει τὸ ἀπαρβίαστον τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως καὶ τὸ ἀκόλητον τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας, καὶ χωρὶς οὕτω νὰ ἐξυπηρετῇται ἡ Ἐκκλησία ἢ τὸ Ἔθνος.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Μετέστη πρὸς Κύριον ἡ ἐνάρετος ψυχὴ τῆς ὑπὲρ ὀρθοδόξιας ἀγωνισαμένης Καλλιόπης Παράσχου.

Ἡ Μεταστάσις ἀπετέλεσε τὸν πυρῆνα τῆς πρώτης ὀρθοδόξου χριστιανικῆς ομάδος γυναικῶν μετ' ἄλλων εὐσεβῶν χριστιανῶν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ὁρθοδόξιας καὶ προαγωγὴν τοῦ Ἱεροῦ Ἡμῶν Ἀγώνος. Εἰς τὸν προσφιλέστατον αὐτῆς ἀδελφὸν κ. Γεώργ. Παράσχον, διατελέσαντα καὶ Πρόεδρον τῆς Κοινότητος, εὐχόμεθα τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν.

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα συνδρομῶν, ἀπευθύνονται μόνον πρὸς τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μερχοῦριον Καλοσκάμην δδὸς Σκλαυοῦ 25—Ἀθῆναι διὰ ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν.

Γεγονότα καὶ Κρίσεις

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΝΑΖΑΡΕΤ

«Εὗρες γὰρ χάριν παρὰ Θεῷ»

Ἡ ταπείνωσης καὶ ἀγνότης ἀποτελοῦν ἀναμφισβητήτως τὰς βάσεις τῆς ἰσχυρᾶς καὶ ἀσφαλοῦς γεφύρας, δι' ἣς ὁ Θεὸς ἐπικοινωνεῖ μετ' τὸν ἄνθρωπον. Τοῦτο πραγματοποιεῖται εἰς τὸ μεγάλο καὶ ὑπερκόσμιον θαῦμα τῆς Ναζαρέτ. Ἡ Ναζαρέτ ἀποτελεῖ τὴν ἱστορικὴν σκηνήν, εἰς τὴν ὅποιαν συναντᾶται ὁ Θεὸς μετὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πραγματοποιεῖται τὸ προσέμιον τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ πρόσωπον δὲ τὸ ὅποιον χρησιμοποιοῖ ἡ Θεία Πρόνοια διὰ τὴν ἱστορικὴν πραγματοποίησιν τῆς καταπληκτικῆς αὐτῆς συναντήσεως εἶναι ἡ Πανάγιος καὶ Παναμώμητος νεάνις τῆς Ναζαρέτ, ἡ Μαριὰμ.

Πρὸς αὐτὴν ἀπευθυνόμενος ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ λέγει «εὗρες χάριν παρὰ Θεῷ». Ἀλλὰ ἡ ἐκλογὴ αὐτῆ τοῦ Θεοῦ δὲν ἀποτελεῖ μίαν αὐθαίρετον ἐνέργειαν τῆς Παντοδυναμίας Του· εἶναι συνέπεια καὶ ἀποτέλεσμα τοῦ ὕψιστου καὶ οὐρανίου μεγαλείου τῆς Πανάγιου Νεάνιδος τῆς Ναζαρέτ. Λέγει τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Γραφήν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιβλέπει «εἰς τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους Αὐτοῦ». Καὶ αὐτὸ συνέβη εἰς τὴν Ναζαρέτ.

Αὐτὸ δὲ εἶναι τὸ βαθύτερον νόημα τοῦ Ἑδαγγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Ὁ Θεὸς συνεργάζεται μετ' τὸν ἄνθρωπον, ὃχι ὅμως κατὰ τρόπον δεσμευτικὸν ἢ κατὰ τρόπον αὐταρχικόν. Ἡ συνεργασία τοῦ Θεοῦ συμπληρῶναι τὸ ἐξ ἀγαθῆς διανοίας ὑπάρχον ἀγαθόν, τὴν ἔμφυτον κλίσιν πρὸς τὴν ἀρετὴν. Ὁ Κύριος εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίαν λέγει «οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι». Αὐτὸ κατ' ἐπέκτασιν συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας.

Καὶ εἰς τὴν Ναζαρέτ λοιπὸν οὐκ ἦλθε «καταλῦσαι» τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα, ἀλλὰ «πληρῶσαι» αὐτήν. Ἡ ἡρώϊς τοῦ θαύματος τῆς Ναζαρέτ ὑπῆρξε ἐξ ἰδίας διαθέσεως ἀξία τῆς ἐκλογῆς τῆς, ὡς μητρὸς τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο ἀποδεικνύει ἡ ταπείνωσις τῆς, ἡ ἀγνότης τῆς καὶ ἡ διαμετρικὴ τῆς ἀντίθεσις πρὸς τὴν διεφθαρμένην ἐποχὴν τῆς.

«Εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ» καὶ ἡ χάρις αὐτῆ νικῶσα «φύσεως τάξιν» πραγματοποιεῖ ἐν τῷ προσώπῳ τῆς τὸ φοικιτώτερον θαῦμα τῶν αἰώνων. Τὸν συνδυασμὸν τῆς ἀστραπτύσης Παρθενίας μετ' τὴν γλυκυτάτην στοργὴν τῆς Μητροῦτος.

ὦ! Κυρία καὶ Βασίλισσα τῶν Ἀγγέλων, μετὰ τοῦ Γαβριὴλ ἀναφωνῶμεν καὶ ἡμεῖς «εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ»· ὑπῆρξες τὸ λευκότερον τῶν χιόνων λευκότερον κρῖνον, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἀνεπαύθη, ὡς ἐλαφρῶς πετώσα χρυσαλὶς, ὁ Θεὸς διὰ τὴν σῶσιν τὸν ἄνθρωπον.

Ὁμολογοῦμεν τὴν πρὸ τόκου Παρθενίαν Σου, διακηρύσσομεν τὴν ἐν τόκῳ Παρθενίαν Σου καὶ πιστεύομεν τὴν μετὰ τόκον Παρθενίαν Σου.

ὦ! Κυρία καὶ Δέσποινα, περιφρούρησέ μας ἀπὸ τὰ στίφη τῶν αἰρετικῶν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Πανελληνίου Θερησκευτικῆς καὶ Ἐθνικῆς
Ὁρθοδόξου Κοινωνίας

Παρακαλοῦνται ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν—Πειραιῶς κλπ. ὅπως προσέλθωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα ἡμῶν τὸ ταχύτερον καὶ τακτοποιηθῶσι Ταμειακῶς πληρώνοντα τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομὴν χρήσεως 1954, ἵνα ἔχωσι δικαίωμα, συμμετοχῆς εἰς τὴν μέλλουσαν ἐτησίαν Γενικὴν Συνέλευσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαρτίου 1955 π.δ.ῃ.

Μετὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης

Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Δ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Γ. ΤΖΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΑΟΥ ΑΝΑΒΑΙΝΟΜΕΝ ΕΙΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Ἡ ἰδία προτροπὴ ἀπηχεῖ καὶ πάλιν εἰς τὰς ψυχὰς μας, Οἱ ἴδιοι μελαγχολικοὶ φθόγγοι τῆς ἱερᾶς ὑμνωδίας θὰ πληρώσωσιν μετ' τὴν γλυκεῖαν κατάνυξιν τῶν τοῦ Ναοῦ τῶν χριστιανῶν!

Θὰ εὗρουν ὅμως τὴν ἀνάλογον ὑποδοχὴν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πιστοῦ; Μήπως αἱ βιοτικαὶ μέριμναι ἔχουν φονγαδεύσει τὴν ἀγίαν γαλήνην, ὥστε νὰ ἐπιδειχθῇ ἀδιαφορία πρὸς τὰς ἱερὰς αὐτὰς προτροπὰς τῆς Ἐκκλησίας;

Ἀδελφεὶς χριστιανέ,

Καὶ πάλιν θὰ ἀνελιχθῇ, θὰ ξεδιπλωθῇ ἐνώπιόν Του τὸ Δράμα τοῦ Γολγοθᾶ. Καὶ πάλιν θὰ ἴδῃς τὸν Ἰησοῦ ταπεινούμενον, ὑβριζόμενον, πάσχοντα ἀλλὰ καὶ θριαμβεύοντα. Καὶ πάλιν θὰ ἴδῃς τὴν μαινομένην κακίαν τοῦ ἀνθρώπου νὰ αὐθαδιάζῃ ἀπέναντι τῆς καλωσύνης τοῦ Θεοῦ.

Ὅλα δὲ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνονται διὰ σέ. Διὰ νὰ ζεσταθῇς ἀπὸ τὸν ἥλιον τῆς θείας Καλωσύνης. Νὰ βδελυχθῇς τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ νοσταλγήσῃς τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν γαλήνην πλησίον του.

Πρόσεξε λοιπόν, διότι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σοῦ θέτει τὸ ἀδυσώπητον ἐρώτημα «πῶς ἡμεῖς ἐκφρευθὲς μετὰ τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας;»

Ἡ Μεγάλη Ἑβδομάς, ἃς ἀναδειχθῇ Ἑβδομάς περισυλλογῆς καὶ ἱερῶν στοχασμῶν γύρω ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου.

Κοίμησις Μοναχοῦ.

Εἰς Ἅγιον Ὅρος ἐκοιμήθη ὁ εὐλαβέστατος Μοναχὸς Παχώμιος τῆς συνοδίας τοῦ γέροντος Ἐλευθερίου, εἰς τὴν Ἱερὰν Σκήτην Ἀγίας Ἀννης. Ἐπρόκειτο περὶ Θιασώτου ζηλωτοῦ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος. Ἡ εὐχὴ τοῦ ἁγίου ἐπιστολῆς. Εἰς μνήμην τοῦ οἱ συμμονασταὶ του ἀπέστειλαν διὰ τὸν Ἱερὸν ἀγῶνα, δρχ. 100.

Ὑπεύθυνος Παναγιώτης Βρετάνος

Σολωμοῦ 25 — Ἀθήναι

Τυπογραφεῖον Γεώργιος Σερμπίνης

Θεμιστοκλέους 33. — Ἀθήναι